

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Навчально-науковий інститут лісового
і садово-паркового господарства
Кафедра відтворення лісів та лісових меліорацій

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ВІДТВОРЕННЯ ЛІСІВ ТА ЛІСОВА МЕЛІОРАЦІЯ В УКРАЇНІ: ВИТОКИ, СУЧАСНИЙ СТАН, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УМОВАХ АНТРОПОЦЕНУ

(присвячена 100-річчю кафедри відтворення лісів
та лісових меліорацій)

6-8 листопада 2019 р.

м. Київ, Україна

ДОСВІД ВІДТВОРЕННЯ СОСНЯКІВ У ДП «ДОБРЯНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»

*О.Г. Горицький, студент**

*Національний університет біоресурсів і природокористування
України, м. Київ, Україна*

Лісівниками ДП «Добрянське ЛГ», за майже 100-річний період, накопичено значний досвід відтворення сосняків, в якому є приклади взірцевого ведення лісового господарства і, зокрема, лісокультурної справи. Зазначене свідчить про актуальність узагальнення сучасного стану відтворення лісів з метою виявлення наявних резервів з удосконалення штучного лісовідновлення та лісорозведення в регіоні.

Відповідно до програми робіт, на прикладі Добрянського лісництва, було проаналізовано динаміку обсягів відтворення лісів за останні 10 років, вивчено особливості агротехніки і технології лісовідновлення та лісорозведення і дано еколого-лісівничу оцінку застосовуваних типів лісових культур.

Упродовж 2009-2018 рр. у «Добрянському лісництві» було відтворено 554 га лісів (рис.).

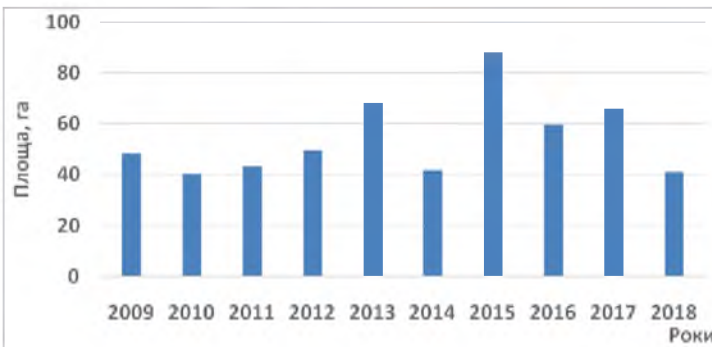

Рис. Динаміка обсягів відтворення лісів в лісництві у 2009-2018 рр.

Як видно з наведених даних, дещо більшими обсяги відтворення лісів в останні 10 років були у 2015-2017 рр. Зростання обсягів зумовлено збільшенням площі суцільних санітарних рубок внаслідок масового всихання сосняків.

* Науковий керівник – кандидат сільськогосподарських наук, професор В.М. Маурер

На прикладі Добрянського лісництва можна зробити висновки про збільшення обсягів лісовідновлення, але на жаль лише штучними методами. Культури, переважно, створюються на свіжих зрубках з частковим обробітком ґрунту борознами, що свідчить про своєчасне заліснення звільнених від лісу площ. Основним способом закладання культур сосни є садіння сіяндців у дно борозни. Більшість культур створюють з розміщенням садивних місць 2,5x0,7 м. Завдяки дотриманню термінів та технології садіння приживлюваність культур в лісгоспі перевищує плановий, сягаючи в окремі роки 92% і більше.

Загалом в лісгоспі штучне відтворення сосняків здійснюється з використанням традиційних типів лісових культур, апробованих упродовж повоєнних років, в основі яких економічні, а не лісівничі пріоритети. Так, при створенні культур метою є забезпечення домінування головного виду сосни, а не формування лісостану максимально наближеного за складом до корінного деревостану.

За результатами досліджень та з метою удосконалення процесу відтворення сосняків доцільно рекомендувати наступне:

1. Зміцнити постійну лісонасінневу базу сосни за рахунок створення клонових насінневих плантацій з плюсових дерев регіону досліджень.

2. З урахуванням сприятливих природних умов для вирощування сосняків, при їх відтворенні, доречно перевагу віддавати створенню мішаних, біологічно більш стійким насадженням, що за складом і формою подібні до корінних деревостанів відповідних типів лісу.

3. В умовах свіжого субору, що переважають у лісовому фонді підприємства, доцільно враховувати тип лісу. У бідній різниці свіжого субору (B_2^I) орієнтуватися на створення і формування сосново-березових насаджень, а у багатій (B_2^{III}) – на сосново-дубові, які відповідають складу корінних деревостанів цих типів лісу.

4. З урахуванням масового всихання та деградації сосняків і необхідністю підвищення біологічної стійкості майбутніх лісових ценозів, доцільно апробувати закладання культур сосни шляхом посіву насіння, а за успішності збільшити його частку, як способу більш наближеного до природи лісу, ніж садіння.

5. При розробці проектів лісових культур сосни необхідно враховувати наявність її природного поновлення або ж перспективу його появи та орієнтуватися на максимальне використання наявного підросту для формування сосняків підприємства.